

Důvěřuj, ale prověřuj

Vlastně to ani není o nedůvěře... je to o tom, že všichni jsme lidé a naše subjektivní názory, profesní znalosti a zkušenosti z oblasti práva, byť máme postavení zaměstnavatele nebo bezpečáka – tedy na první pohled fundovaných osob v oblasti BOZP – mohou být minimální, zastaralé či neúplně. Divíte se? Copak jste dočista zapomněli, jakým způsobem se učíme na zkoušky, přezkoušky a testování všeho druhu? Jak často si čteme v předpisech, jak ochotně si doplňujeme vzdělání, a zda vůbec, a jak moc sledujeme novinky ve svého oboru? Určitě nepochybuji o tom, že každý pracuje tak, jak nejlépe umí, otázkou je spíš, jaká je úroveň jeho vědomostí, hloubka znalostí, a právě ta chuť se neustále vzdělávat. Nikdy mne nepřestává udivovat, s jakou naivní důvěrou přistupují lidé k šetření a objasňování pracovních úrazů (kde se mnohdy hraje o částky mnohonásobně převyšující jejich měsíční příjem), jak rychle podepisují související dokumentaci a spoléhají na *jednapaníovídala*, ale v soukromí nejspíš bez rozmyslu nepodepíší ani poštákoví dopis pro souseda a přou se o bezvýznamných maličkostech.

My, jako inspektoři BOZP OSŽ Ú, velmi často narážíme na neúmyslné *fake news a hoaxy* právě v této oblasti, a i když se snažíme školit a chránit členy OSŽ, pokud oni budou pouze *důvěřovat a už ne prověřovat* správný způsob šetření a následného vyhodnocení příčin a okolností vzniku pracovního úrazu, může se lehce stát, že dalším, kdo přijde o peníze nebo jejich část, budeš právě ty, milý čtenáři!

I když jediný, kdo může uznat a označit úraz za úraz pracovní, je zaměstnavatel, zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce (dále ZP) zaměstnance rozhodně chrání takovým způsobem, že možností se bránit proti neuznání či snížení náhrad je celá řada. Také je nutné si říct, že téměř každý z dalších vyšetřovatelů, kteří se mohou na *místě činu* objevit (např. PČR, DÚ, inspekce práce) má zcela jinou roli, která mu je přisouzena odpovídajícím zákonem – tedy to, že zaměstnavatel mnohdy sám nešetří a pouze přejímá závěry jiných subjektů, je zásadní chybou a opomíjením znění ZP, § 105 odst. 1, dle kterého je zaměstnavatel, u něhož k pracovnímu úrazu došlo, mj. *povinen objasnit příčiny a okolnosti vzniku úrazu za účasti zaměstnance, pokud to zdravotní stav zaměstnance dovoluje, svědků a za účasti odborové organizace* a dále nikdy nezapomínejte, že dle § 322, mají *odborové organizace právo vykonávat kontrolu nad stavem bezpečnosti a ochrany zdraví při práci u jednotlivých zaměstnavatelů a zaměstnavatel je povinen odborové organizaci umožnit výkon kontroly a za tím účelem jí mj. zajistit možnost prověření toho, zda řádně vyšetřuje pracovní úrazy a též možnost účastnit se zjišťování příčin pracovních úrazů a nemocí z povolání, popřípadě je objasňovat*. Zaměstnavatel má podle ZP nejen objektivní odpovědnost za odškodňování pracovních úrazů, ale je též povinně pojištěn proti škodám u pojišťovny Kooperativa, a. s., obdobným způsobem, jako domácnost proti škodám na autě či majetku, tedy placení odškodnění za pracovní úrazy ve většině případů nejde z jeho kapsy. Pokud se zaměstnavatel chce tzv. *zprostit odpovědnosti* za pracovní úraz (zcela nebo zčásti), může to být jen a jen na základě zákonem pevně stanovených pravidel (ZP § 270 – § 271) a následné stanovení míry zavinění zaměstnancem a snížení finančního odškodnění nesmí být nikdy zaměňováno za porušení pracovní kázně, kterou ZP *trestá* a vymezuje zcela jinak. Tedy např. snížení odškodnění zaměstnanci za to, že svůj pracovní úraz neohlásil ihned nebo jej neohlásil stanoveným postupem, případně jiné porušení interních pravidel zaměstnavatele, která nejsou dle znění ZP *dostatečně proškolená nebo jejich znalost a dodržování nebyla soustavně vyžadována a kontrolována*, je protizákonné, a budete se možná divit, stále ještě nijak neobvyklé...

Nejspíš si říkáte, že není poprvé, co podobné řádky tady v Obzoru čtete, a přesto se nám mejly a telefonáty s dotazy na téma šetření a odškodňování pracovních úrazů nijak nemnoží. Spíš se nás ptáte na chybějící stezky, tmu v kolejích, OOPP, ergonomii a díry v podlaze. Ano, prevence je samozřejmě důležitá, ale vaše budoucí příjmy, možnost chodit do práce a životní úroveň vaší rodiny též, nemyslíte?

Dana Žáková, oddělení BOZP